

жанр хақында і әңгіме

м-ұстаз, академик Э. Қабдолов. Ж. сияқты шебер суреткерлерімізден бастау ына өз үлестерін қосып жүрген жас толқындар етінің әңгімесі сан алуан тақырыпты ң өзіндік стиль даралығымен түрлі бағытта ғ тұрғыда кемелдену үстінде. Филология, ыльтетінің 4-курс студенттері «Қазіргі қазақ » атты элективті пән барысында қазіргі қазақ ді талдап, саралап қана қоймай, аталмыш ын өкілдерінің туындыларын автордың өзімен ұтып, қолға алуы құптарлық жайт. Осы ң тарихы және теориясы» кафедрасының аға ң ұйымдастыруымен тағылымы мол дөңгелек нда өткен бұл кездесудің қонағы «Министр» Ерболат Әбікенұлы болды.

інін студенттер кездесу үстінде жазушының бұл ып, ой жанрдағы туындылары жөнінде кеңірек ыпал сөз қозғап, ортаға салып, шығармашылық ың әлемі мен өз өмірінің кей тұстарын ың ілді. Е. Әбікенұлы «Сүмелектер», ың «Пәтер іздеп жүр едік» атты әңгімелерін ыне өз басынан өткен оқиғалар негізінде ыман жазса, «Желтоқсан ызғары» шығармасын ынан ұстазынан естіген оқиға негізінде ытін туған деп, шығармашылығына арқау ызгі болған тақырыптардың қоғам өмірімен ыттей етене байланысып жататындығын айта ыман кетті. Алғаш прозаға қадам басыуын ығын жетінші сыныптан басталғанын және өзі ышы «повесть» деп айдар тағып жазған алғашқы ыріп шығармасы жөнінде айтқан әңгімелерін ың келі аудитория жылы қабылдап, сүйсіне ың тыңдады. Студенттердің қызығушылығын ыерді тудырған «Бір қой», «Қызыл», «Елу тенге» ықуә сияқты жазушының көркем туындылары ылуі дөңгелек үстелде кеңінен талқыға түсті. ып, «Аға буын қаламгерлерімізден кімнен үлгі ып, аласыз», — деген сауалға батыс әдебиетін ып, Сөз көбірек үлгі етіп, сусындап жүргенін, ып, ал қазақ қаламгерлерінен Тынымбай ып, Нұрмағамбетовті сүйіп оқитындығын, ып, дері үлгі тұтатындығын, жазушыдан үйренер, ып, етіп алар біраз дүниелердің бар екендігін ып, ын баса айтты. Сонымен қатар дөңгелек ып, дағы үстелде қазіргі әңгімелердің тақырыптық

Осы жылдың наурыз айында Эбола вирусының эпидемиясы дүние жүзін дүрліктірді. Алғашында Гвинея елінде пайда болған вирус Либерия, Сьерра-Леоне, Нигерия, Сенегал сияқты Батыс Африка мемлекеттеріне таралса, соңғы кезде АҚШ-пен Испанияға да келіп жетті.

Эбола белгілерін біле жүріңіз

Бұл вирустың негізгі тасушылары — жабайы маймылдар мен Pteropodidae әулетінің жарқанаттары тек тропикалық және субтропикалық климаттарда ғана өмір сүреді. Яғни Шығыс Азия, Океания және Африка елдерінде. Қазақстанда өздеріңіз білетіндей, бұл жануарлар цирктер мен хайуанаттар бағынан басқа жерлерде жоқ.

Дегенмен «Сақтықта, қорлық жоқ» дей отырып, «Хронобиология және хрономедицина» орталығы бұл аурудың белгілерін білу үшін студенттер мен оқытушыларға ұсынып отыр.

Алғаш рет Эбола вирусы 1976 жылы Африкадағы Судан, Нзаре және Ямбуку, Конго демократиялық республикасының (Эбола өзенінің жағалауындағы) елді мекендерінде бір мезгілде орын алған індет болатын. Сондықтан да ауру Эбола деп аталады.

Аурудың алғашқы белгілері: аурудың инкубациялық кезеңі вирусты жұқтырғаннан бастап 2 күннен 21 күнге дейін созылады. Клиникалық белгілері пайда болғанға дейін адамдардың барлығы жұқпалы болып табылмайды. Ауру жедел басталып, дене қызуы көтеріледі, наукастың басы, бұлшық еттері мен буындары ауырып, жүрегі айнып, баспа (ангина) ауруының белгілері пайда болады. 2-3 күндері диареямен жалғасатын іштің ауруы, құсу қосылады. 3-5-күндері барлық наукастарда қан аралас құсық, ауыз, мұрын, екпе орындарынан қан ағу білінетін геморрагиялық белгілер пайда болады. Тәбеттің жоқтығына және ағзаның судан құрғауына байланысты наукастар тез арықтайды. Естен тану, ағзаның құрғауы және қан кетуі адамның 5-8 күндері өлуіне әкеледі. Кейін құрғақ жөтел басталып, көкірегі ауырады. Бірінші аптаның соңында денесінде бөртпелер пайда болып, геморрагиялық синдром болады.

Наукастың мұрнынан, жатырынан қан кетуі, қан құсуы болып, аурудың өліміне әкеліп соғуы мүмкін. Өлім коэффициенті 90%-ға дейін жетеді.

Эбола қызбасы індетінің алдын алу шараларының мақсаты: табиғи ошақтарда адамдардың зарарлану қаупін төмендету, эндемиялық емес аумақтарға инфекция тасымалын болдырмау.

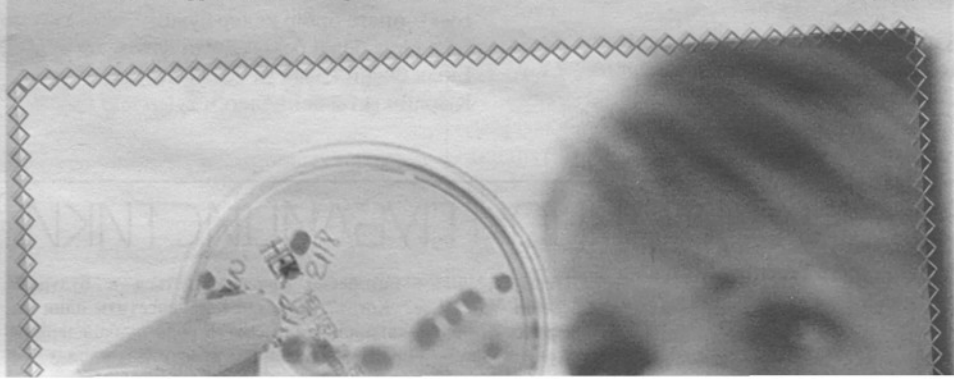
Адамнан адамдарға жұқтыруды болдырмау үшін наукаспен қарым қатынаста болған уақытта қолғаппен және арнайы сақтану киім болу керек.

Егер сау адам наука адаммен қарым-қатынаста болса, онда ол адам қатынаста болған күннен 21 күнге дейін есепке алынып, әрдайым бақылауда болады.

Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымы «Эболаны» әлемдік індет деп танып, вируспен күресу үшін 100 миллион доллар бөлінетінін хабарлады. Бірақ бұл мәселені түбегейлі шешудің жолы емес. Өйткені әлі күнге дейін қатерлі дертке шипа болатындай нақты ем жоқ. Алдын алу шараларында арнайы лицензияланған вакцина жоқ. Кейбір елдерде вакцинация дайындалғанымен, әлі тәжірибеде адамдар арасында қолданылмаған.

Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымының соңғы мәліметтері бойынша, 2014 жылдың қараша айына дейін Эбола геморрагиялық қызбасына қатысты 15145-ке жуық жағдай тіркеліп, оның 5420 жағдайы өліммен аяқталды.

Г.А. ТУСУПБЕКОВА,
м.ғ.к., биофизика және биомедицина
кафедрасының аға оқытушысы,
Н.Т. АБЫЛҒАХАНОВА,
б.ғ.к., доцент

сөз қозғап, ортаға салып, шығармашылық әлемі мен өз өмірінің кей тұстарын тереңірек тани түскендерін ризашылықпен жеткізе білді. Е. Әбікенұлы «Сүмелектер», «Пәтер іздеп жүр едік» атты әңгімелерін өз басынан өткен оқиғалар негізінде жазса, «Желтоқсан ызғары» шығармасын ұстазынан естіген оқиға негізінде туған деп, шығармашылығына арқау болған тақырыптардың қоғам өмірімен етене байланысып жататындығын айта кетті. Алғаш прозаға қадам басыуының жетінші сыныптан басталғанын және өзі «повесть» деп айдар тағып жазған алғашқы шығармасы жөнінде айтқан әңгімелерін аудитория жылы қабылдап, сүйсіне тыңдады. Студенттердің қызығушылығын тудырған «Бір қой», «Қыжыл», «Елу теңге» сияқты жазушының көркем туындылары дөңгелек үстелде кеңінен талқыға түсті. «Аға буын қаламгерлерімізден кімнен үлгі аласыз», — деген сауалға батыс әдебиетін көбірек үлгі етіп, сусындап жүргенін, ал қазақ қаламгерлерінен Тынымбай Нұрмағамбетовті сүйіп оқитындығын, үлгі тұтатындығын, жазушыдан үйренер, алар біраз дүниелердің бар екендігін баса айтты. Сонымен қатар дөңгелек үстелде қазіргі әңгімелердің тақырыптық-идеялық ерекшелігі, тәрбиелік мәні, көркемдік ізденісі төңірегінде де сөз қозғалды. Әңгіме туралы әңгімеден жақсы әсер алған студенттер Е. Әбікенұлының қазақ прозасына талғамы жоғары көркем туындыларды қосарына сенімі мол екендерін жеткізді. Жазушының қолтаңбасымен кітабын алған студенттер естелікке суретке түсіп, тілек-ұсыныстарын білдірді.

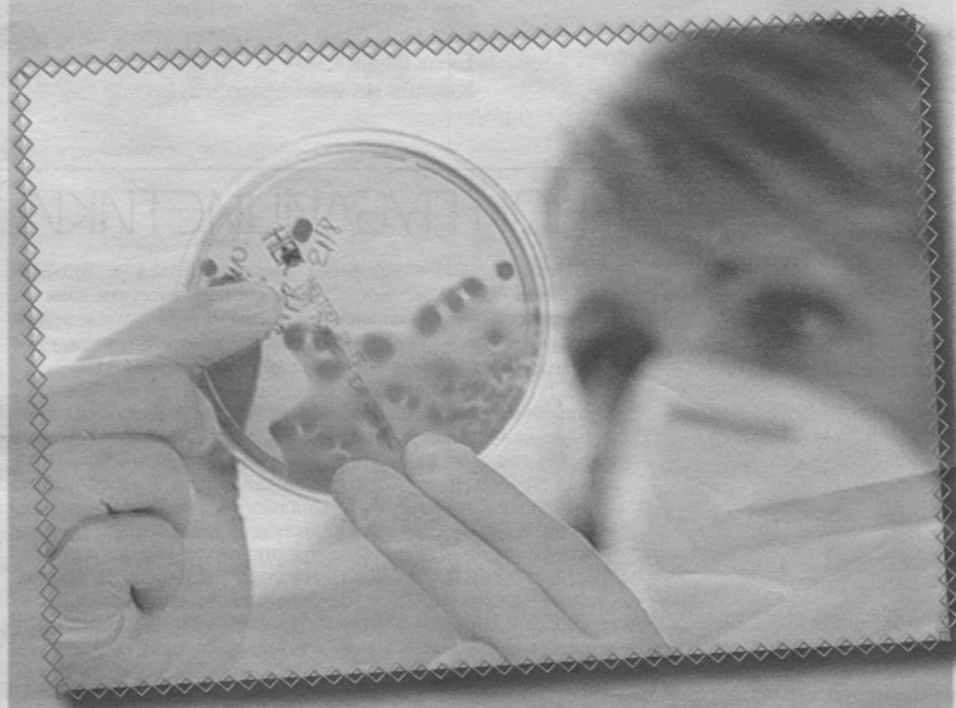
Әйгерім СЕРІКБАЙ,
филология, әдебиеттану және
әлем тілдері 4-курс студенті

(ангина) ауруының белгілері пайда болады. 2-3 күндері диареямен жалғасатын іштің ауруы, құсу қосылады. 3-5-күндері барлық науқастарда қан аралас құсық, ауыз, мұрын, екпе орындарынан қан ағу білінетін геморрагиялық белгілер пайда болады. Тәбеттің жоктығына және ағзаның судан құрғауына байланысты науқастар тез арықтайды. Естен тану, ағзаның құрғауы және қан кетуі адамның 5-8 күндері өлуіне әкеледі. Кейін құрғақ жөтел басталып, көкірегі ауырады. Бірінші аптаның соңында денесінде бөртпелер пайда болып, геморрагиялық синдром болады.

адамдар арасында қолданылмаған.

Бүкіләлемдік денсаулық сақтау ұйымының соңғы мәліметтері бойынша, 2014 жылдың қараша айына дейін Эбола геморрагиялық қызбасына қатысты 15145-ке жуық жағдай тіркеліп, оның 5420 жағдайы өліммен аяқталды.

Г.А. ТУСУПБЕКОВА,
м.ғ.к., биофизика және биомедицина
кафедрасының аға оқытушысы,
Н.Т. АБЫЛАЙХАНОВА,
б.ғ.к., доцент

Асы:

Әлімбек АЛИМБЕКОВА

Аманжол АМАНЖОЛДИЕВА

Т. Ақмарал ҚУАНЫШЕВА

АБЕККУЛЫ

БЕКБЕРДИЕВА, Әйгерім ИМАНЖАЛИЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., ал-Фараби даңғылы, 7,
ректорат, II-қабат, №1104 Белме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
т.келей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver-gazeti@mail.ru

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Гамма-принт" баспаханасында
(Райымбек даңғылы, 369) басылды.
Тел: 8 (727) 247-98-30, 247-98-31

Бағасы келісім бойынша.
Таралымы, 1000 дана.
Талсырыс №1600

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.

әспәсәз және бұқаралық ақпарат министрлігінде
берілген

1 87079778200

ҚАЗАҚ

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

80 жыл!

№ 42 (1552)
23 желтоқсан
2014 жыл

УНИВЕРСИТЕТІ

Апталық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

www.kaznu.kz

«АЛТЫН АДАМ» СЫЙЛЫҒЫН ИЕЛЕНДІ

Экономика ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ профессоры, ҰҒА академигі Сағындық Сатыбалдин «Жыл таңдауы — Жыл адамы» халықаралық фестивалінің қорытындысы бойынша жылдың ғылыми қызметкері деп танылды. «2014 жылдың ғылыми қызметкері» номинациясындағы жеңісі үшін Сағындық Сатыбалдыұлы «Алтын адам» сыйлығымен марапатталды.

«Жыл таңдауы — Жыл адамы» фестивалі жыл сайын түрлі саладағы үздіктер есімін жариялайды. Олардың қатарында мемлекеттік және қоғамдық қайраткерлер, ғылым және мәдениет, өнер, бизнес, медицина, спорт және тағы басқа салалардың майталмандары бар.

Сағындық Сатыбалдыұлы — есімі елімізге ғана емес, шет елдерде кеңінен танылған ірі

ЖАНА РЕЙТИНГ: